בשלשה מקומות פרק ראשון תמיד כו.

מסורת הש"ס

(א) גרסות פס: ע"ס, (ב) [סס: לקמן כז: ע"ס], (ג) [מקום לד.], (ד) נ"ל ויהיו סולך אחר הלילה וע' מתי"ט, (ה) רש"ק מ"ז, (ו) [נ"ל לפיש], (ז) נ"ל יומא כה ע"ב.

הגהות הב"ח

(א) במשנה ממפיגה ההולכת תחת כל"ל ומיכה לו נמחק: (ב) שם מלמד געול בידוע שם כי': (ג) גמ' ואימא סולהו וכי' לא ס"ל כמשנה מה משה וכי' אף אהרן וכנו אחרן לחוד כמד מקום ובניו לחודיה: (ד) מפרש ד"ה תמה המירה וכי' אין עליהן קדושת הר הבית ואף ע"פ שבטויות בקדש וכן מוכח בריצד צולין בסופו ולמ"ד מקום: (ה) ד"ה בא ויבא וכי' דהא דאמרינן טבול וכי' אלא מפרש מילתא. נ"כ וכן פירשו התוס' בס"ק בימנות: (ו) ד"ה וכי בתיו שנה ממונה בא החנא עצמו שוא"ל ואמ"כ מפיג וכי' אגבי אפרש לך: (ז) ד"ה וכה וכי' מקרבתו להו הוו מפייסי התם אבל הכא וכי' ומעזרה לא אפשר לפיים הפיים שהפיס בלשכת הגזית לאין נכון וכי' ת"ש מקום דלא הוו קיימי כגולי' ומסבבים: (ח) ד"ה רב אבי וכי' שומרי משמרת משמע סדרה שמירות:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' והלוים בעשרים ואחד מקום. נ"כ הכי תנן לה במדות ומייתי לה לקמן דף כז. ועי' בתר שנם דנוסף גם משנתינו הכי על פי פוגין ודייק לה מלשון המפרש לעיל מתנתינן כל"ה היו עלוות וכו':

רבינו גרשום

במסיבה. מחילה: בא וישב לו אצל אחיו הכהנים. לאחר שטבל נפתחים. כיון שנפתחו יוצא והולך לו חוץ לבי' מחנות עד הערב כדין הא לשבול יום בעל קרי: [גמ'] מנהני מילי. שהכהנים היו שומרים: דאמר והחונים לפני המשכן. מה במשכן שומרים הם הכי נמי בבהמ"ק: אמרי. אין וראי שימור אשכחן דבעי: ואילו קרא כהנים ולוים בחדי הדדי כתיבי. דכתב משה ואהרן [ובניו] (וכמו) ומשה הוי לוי ומשמע דבני הדדי הוי יתבי ואכתי מגלן דבני מקומות ומגלן דכהנים [בפני עצמן]: הכי קאמר והחונים לפני המשכן. הייני משה. ואהרן ובניו שומרים: ואהרן בחד מקום ובניו בב' מקומות: ואימא כולהו שומרים בחד מקום לא ס"ד כו': מסיפיה דקרא. משמע בפירוש ג' מקומות:

במסיבה. ראיתי בפתרונו של ר' יעקב בר שמעון ז"ל בכל מדות מומיה שמסיבה הוא עמוד של בין שעולין ויורדין בו ע"י גלגול: תחת הבירה. כי היכי דפליגי ר' יוחנן ור"ל [1] בעלמא (יומא דף כ.) גבי בא בתרפו לפני הבירה ומיכא מאן דאמר כל המקדש כולו קרוי בירה שנאמר אל הבירה אשר הכינותי ומיכא מ"ד מקום יש בהר הבית ובירה שמו ה"נ פליגי הכא דלמ"ד [2] סולו בית המקדש היה הממילה הולכת תחת בית המקדש ומאשה אחד פתוח לנשכת בית המוקד של מקום מול ומאשה האחד פתוח חוץ לעזרה אל מקום הטבילה ואפי' לרבי יוחנן דאמר מחילת שתחת היכל קדש ה"מ בפתוחות לקדש אבל פתוחות להר הבית אין עליהן קדושת הר הבית (ד) וכן מוכח בכילד צולין בסופו [3] לשמי מחנות חוץ לעזרה והר הבית: והגרות דולקות מכאן ומכאן. בממילה כדי להאיר לו: ומדורה היתה שם. בממילה שמוך לבית הטבילה אחר שנטבל מתמתם שם: ובית הכבא של כבוד. וזהו כבודו לפי שיש בו פתח ולדם שנכנס שמה [4] ומצאהו נעול סגור היה חוזר לאחוריו לפי שמבין שיש בו אדם. ונכנס שם לעשות צרכיו: ירד. לבית הטבילה וטבל ועלה ונתפגל ונתחמם כנגד המדורה והא דתנן במס' מגילה (דף כ.) לא מזין ולא טובלין אלא ביום היינו בחייבי טבילה שצריכין קפידה כמו טומאת מת או זב או מצורע וכשיגיע יום ז' וספר מקצתו יטבול דס"ד אמינא הואיל [5] ולילה אחר היום מתחלת הלילה הוי שביעי קמ"ל דלענין טבילה עד דהוי יום דכתיב וספרה לה ז' ימים ולא שלמה ולדה ויולדת טמאלמן בלילה שהרי כל ז' שלהן הן טמאים הילכך ליל שביעי הן טובלין: בא וישב לו אצל אחיו הכהנים. דאמ"ג דעדיין אינו טהור עד שיעריב שמשו דהא (ה) טבול יום הוא י"ל [6] דהכמים לא הטריחוהו לילכת וללאת משם הואיל ולילה הוא עד שיאיר היום דהא דאמרינן טבול יום אל יכנס למחנה לויה מדרבנן ומהכא יש להוכיח על אותה שמועה של יבמות (דף ז:) דהכי פירושו דאמרינן התם מצורע שחל שביעי שלו ערב הפסח ולאה קרי בו ביום [7] אמרו חכמים אף על פי שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש בו כרת ודחה עשה שאין בו כרת רבי יוחנן אמר דבר תורה אפילו עשה אין בו שנאמר ויעמוד יהושפט בחצר החדשה וגו' שחדשה הם דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה והכי פירושו דבר תורה [8] ר' יוחנן לא לאפלוגי אתא (ה) אלא מפרש מילתא דתנא קמא [9] קאמר הא דאמר ת"ק יבא עשה שיש בו כרת ודחה עשה שאין בו כרת ה"ק מוטב יבא עשה שיש בו כרת פסח ודחה עשה דמדרבנן שאין בו כרת באיסורו ואגב דאיירי בכרת נקט כרת והייט דקא מפרש דבר תורה דאי א"ק איסור שהוא מן התורה לא היה לו לר' יוחנן לומר [10] לך דבר תורה דהא בהא איירי אלא הכי היה לו לומר [11] א"ל ר' יוחנן אפילו עשה אין בו אלא ודאי לפרושי מילתא דת"ק אתא ועוד דמוכח בכתובות (דף ח.) דר' יוחנן לאו תנא הוא דאמרינן התם אמר רב נחמן אמר רב מתנים מן המנין ואין אכלים מן המנין מיתיבי תמים ומאכלים מן המנין מתני' קרמית עליה דרב רב תנא הוא ופליג אימתר א"ר יוחנן תמים מן המנין ואין אכלים מן המנין מיתיבי תמים ומאכלים מן המנין ומתרץ כי תניא ההיא בשורה ואם איתא דר' יוחנן נמי תנא הוא כי היכי דתרץ אליבא דרב רב תנא הוא ופליג היה לו לתרץ אליבא דר' יוחנן [12] ר' יוחנן תנא הוא ופליג אלא דאי לאו תנא הוא אי נמי אין לחוכיח מכאן לאיכא למימר אותו מליה בחול לא היתה [13] הכיפה שוה לקרקע הר הבית וקי"ל בפסחים (דף פח:) דנגין ועליות לא נתקדשו ל"ש גגי עזרה ול"ש גגי ירושלים בקדושת ירושלים: עד שהשערים נפתחים. דלתות העזרה: יוצא והולך לו. דהואיל ולא יעשה עבודה מה יעשה לשם אי נמי אגב תמיכתא איקרי ועביד עבודה דומיא דהך דאמרינן בפ"ב דיומא (דף כד:) במה מפיסין רב ששת אומר בגגבי קדש דאי אמרת בגגבי חול אגב תמיכתא מיקרי ועביד עבודה: יוצא והולך לו. לפיתו למלאכתו דמה יעשה הואיל ולא יעבוד ולקמן נמי אומר שבשעת השתחואה בשעת הקטורת היה ראש המעמד מעמיד את הטמאים [14] בשער המזרח [15] (ופליגי בה שבר המילון אותו הכמן היה בגי הכמן) ופליגי בה אמורלאי בפסחים (דף פג:): חד אומר כדי [16] (לפוש) שכיסתה כל העם דרך שם שנכנסתה לשם להשתחוות כלנקמן ויודעים שמפני הטומאה הם חדלים ליכנס שם ואלו הטמאים יהיו לבנני לבנני לטמאות עוד וחד אמר משום חשד אלא יחשידום שמפני מלאכתם הם חדלים ליכנס שם לעבוד עבודה ומעמידים אותם שם כדי שיראו אותם בני אדם ויודעים שמחמת טומאה הם חדלים ולא יאמרו מחמת מלאכה הוא דאם היו שמים לבתם יאמרו העולם מפני מיעוט מלאכתם הם שמים: מי שהוא רוצה לתרום את המזבח. כל אותם שרוצים לתרום היו משכימים ושמים וג' בני אדם אין תורמין כי אחד הוא תורם אלא מטילין גורל מי שבא גורל לידו הוא תורם וכסוף מתני' מפרש כילד תורם את המזבח הילכך קתני מי שרוצה לתרום את המזבח כהנים שרוצים כל אחד ואחד לתרום את המזבח היה מכין את עצמו וטבל קודם שיבא הממונה על הפייסות ומפרש בימא מה היה שמו ואמרינן במסכת יומא (דף ג.) דאין אדם נכנס לעזרה אפילו טהילו עד שיטבול ומפרש התם טעמא: וכי באיזו שעה [17] ממונה (ו). שואל ואח"כ מעיר מכלומר אנכי מפרש לך: לא כל הנתים שוות פעמים שהוא בא מקרות הגבר. תרגגול בשלש הלילה לאחר חצות או סמוך לו אין מלפניו אין מלאחריו פעמים קודם פעמים אחר כך לא היה קבע בדבר אבל בחמנע הלילה לא יבא: הממונה. על הפייס: בא. מבחוץ ודפק עליהם אין על שערי הר הבית אין על שערי בית המוקד הפתוח להר הבית והם פותחים לו: אמר להם. לכהנים שבאותו בית אב מי שטבל והכין עצמו לתרומת המזבח יבא ויפיים בכאן בחלי בית המוקד הכנוי נקדש לאין מפיליה פיים אלא בעזרה

במקום הקדש דבעינן בית אלהים נהלך בדגש כדמפרש במסכת יומא (דף כה.) והפיסו בחלי בית המוקד המקודש: זבח מי שזבח. ואף על גב דשאר פייסות היו בלשכת הגזית כדמפרש ביומא (דף כה.) התם הייט טעמא מפני שאותם כהנים שהיו בעזרה [18] היו קרובים ללשכת הגזית כיון דלשכת הגזית מקרבתו (ו) להתם הוי מפייסי אבל הכא כיון דהוו בבית המוקד שעדיין לא ירדו לעזרה ואיכא נמי בבית המוקד מקום מקודש הוו מפייסי התם ובעזרה א"א לפיים דאין נכון לעמוד בעזרה בלא מלאכה לקמן (דף ג') הממונה בא ונוטל מלגאפת של ג' ויודעין כולם שממנו פיים מתחיל א"ל משום דהוי קיימי בכוליאר מסוכב אי אפשר דהוו אמוריסהם לבית ולקמן לאחר שפיים את סדר תרומת הדשן והגיע זמן עבודת יום שחיטה קתני וירדו להם ללשכת הגזית וטעמא כאחר פירסתי שאותו מקום קרוב להם יותר להפיים: גמ' מנא הני מילי. כלומר מנלן מן הפסוק דבעינן ג' שומרים: אמר קרא והחונים לפני המשכן משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש. אהרן ובניו הרי ג' שומרים ולכסוף פריך ואימא כולהו בחד מקום ומתרץ ליה: אמרי אין שימור בעלמא אשכחן דבעי ומיהו מתני' קתני בג' מקומות הכהנים שומרים. פשיטא דשימור בעי דכתיב קרא מיהו אבל בעינן מנא ה"מ אהא דקתני במתני' דבשלשה מקומות היו כהנים [19] לפני לוים שהרי הפסוק משמע דבהדי הדדי הוו דמשה אשיב בהדי כהנים: אמרי והחונים לפני המשכן קדמה מזרחה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש. כלומר ודאי קרא לא אשיב משה בהדי כהנים ותדע לך מדכתיב המוסים בראש הפסוק ש"מ הכי מדרשים המוסים לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרים דאם היה משה עמהן היה לו לכתוב לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת דטולהו כי הדדי הוו: ואימא בולהו בחד מקום. כל שמירת כהנים בחד מקום גזירת המקום הוא שיהא ג' כהנים שומרים יחד שמירה אחת: לא ס"ד כמשה. כלומר ממשה אתה יכול ללמוד שהרי שמירת כהנים הוקשה לשמירת משה לומר לך מה משה בחד מקום שהוא לא היה שומר עמהם כך אהרן ובניו כל אחד בשמירתו לבדו: רב אשי אמר מסיפיה דקרא. יכול אתה בקל להבין דבעינן ג' מקומות בכהנים דכתיב שומרי משמרת (ח) למשמרת הרבה שמירות ואי בחד מקום הוו כולהו א"כ לא הוי אלא שמירה אחת:

מגבה

עין משפט נר מצוה

ד א מיי' פ"ח מהל' מת המקדש הל' ז ופ"ה הלכה יא:
ה ב מיי' שם פ"ח הל"ח:
ו ג מיי' פ"ב מהלכות תמידין ומוספין הל' יב ופ"ו הל"ח:
ז ד מיי' פ"ח מהלכות מת המקדש הלכה יא ופ"ו מהל' תמידין ומוספין הל' ח:
ח ה מיי' פ"ד מהל' תמידין ומוספין הל' ח:
ט ו מיי' פ"ח מהלכות מת המקדש הל' ב:
י ז מיי' שם הלכה ד:

שיטה מקובצת

(א) ההולכת תחת תיבת לו נמחק: (ב) כבבר וזה היה: (ג) עד שהשערים נפתחים ויוצא והולך: (ד) שעה הממונה בא לא: (ה) הפיסו זכה מי שזכה תיבת בו נמחק: (ו) תיבות כהנים ולוים שימוד נמחק: (ז) על תיבות והלוים בעשרים ואחד מקום נרשם על כל תיבה קו להורות כי לפ"ד ראוי לסתקו: (ח) ס"ד כמשה מה: (ט) בגיו כל חד וחד בחד: (י) ור"ל ביימא תיבת בעלמא נמחק: (יא) דלמ"ד בית המקדש כולו קרוי בירה היה: (יב) משחלה חרב לשתי: (יג) שמה מצאוהו נעול אות י' נמחק: (יד) י"ל. עיין תוס' בבחים (דף לא ולה): (טו) ביום ושבל אמרו: (טז) תורה דר' יוחנן: (יז) קמא קא אתא הא תיבת קאמר נמחק: (יח) לומר דבר תיבת לך נמחק: (יט) לומר ור"ל אמר אפי': (כ) יוחנן נמי ר': (כא) היתה בחול אלא היתה הכיפה שוה לקרקע של הר הבית: (כב) הטמאים על שער מתיבת ופליגי עד הבנין רשום קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי לסתקו: (כג) כדי לבייש לפי שכניסת כל העם היה דרך ותיבת לפוש נמחק: (כד) שעה הממונה בא שואל וכו': (כה) בעזרה והיו קרובים: (כו) כהנים בלא לוים תיבת לפני נמחק:

תורה אור השלם

א) וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: [במדבר ג, לח]

פי' הרא"ש

[ההתחלה בדף כה:] גמ' מהיכא. דכתי שימור במקדש דאמר קרא וכסוים וגו' ואמרו ואמרינן בפ"ק דעירובין [דף ב.] מנסן אקרי מקדש ומקדש אקרי מנסן: מתניתין קתני בני מקומות. ונהי דקא משמע דבעי שימור מיהא בג' מקומות מנלן: ומו פריך ואי"ל קרא כהנים ולוים בהדדי כתיבי. דכתיב משה ואהרן ובניו שומרי משמרת ואנן תנן דכהנים שומרים לבד ולוים שומרים לבד: ומשני דה"ק קרא והחונים לפני משכן קדמה

לפני אהל מועד משה ואהרן ובניו שומרי משמרת. מדכתיב מוסים וכתיב שומרים בתרי לישני משמע דכל חד וחד לחודיה הוה קאי: אימא בולהו אהרן ובניו בחד מקום. ואמרי בג' מקומות דכהנים שומרים [מגלן] ומשני שומרי משמרת למשמרת: דקרא. הכי כתיב שומרי משמרת המקדש למשמרת:

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com